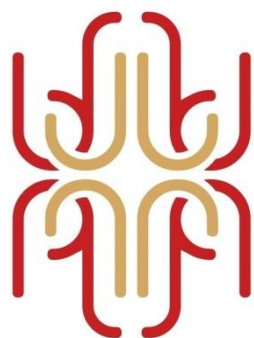

GIORGIO BATTISTELLI

Prova d'orchestra

A szövegek könyv magyar fordítása

Készítette: Nagy Ferenc nagybőgős, kottatáros
Alba Regia Szimfonikus Zenekar
2020. március 29.

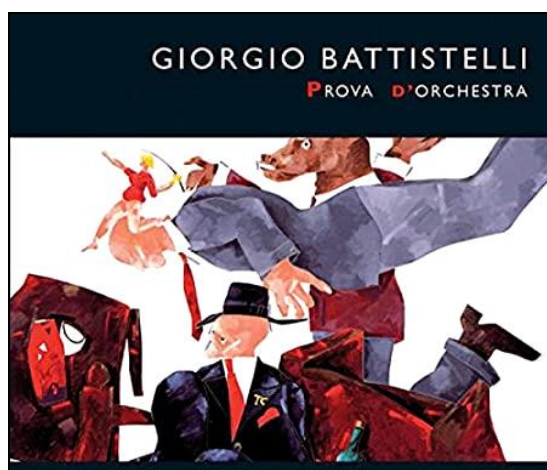
GIORGIO BATTISTELLI

ZENEKARI PRÓBA

HAT SZÁZADVÉGI ZENEI KÉP,
FEDERICO FELLINI MŰVE NYOMÁN,
SZABADON ÁTDOLGOZVA

LIBRETTO: GIORGIO BATTISTELLI

ŐSBEMUTATÓ: STRASBOURG, 1995. NOVEMBER 25.

SZEREPLŐK:

KARMESTER

ELSŐ HEGEDŰS

ELSŐ CSELLISTA

ELSŐ KLARINÉT

HÁRFÁS

TUBÁS

ELSŐ HARSONA

MÁSODIK HEGEDŰS

ELSŐ TROMBITÁS (A ZENEKAR IGAZGATÓJA)

MÁSODIK ÜTŐS

ELSŐ ÜTŐS (SZAKSZERVEZETIS)

KOTTATÁROS

RIPORTERNŐ

OPERATŐR

HANGMÉRNÖK

KÓRUS: SZOPRÁNOK, CONTRAALTOK, TENOROK, BASSZUSOK

BARITON

TENOR

CONTRAALT

TENOR

SZOPRÁN

BASSZUS

CONTRAALT

SZOPRÁN

MEZZOSZOPRÁN

SZOPRÁN

TENOR

BASSZUS

ELSŐ FELVONÁS

ELSŐ JELENET:

BELÉPŐ-INTERJÚ A ZENÉSZEKKEL

(FÜGGÖNY. SÖTÉT. KÖZELEDŐ HANG. BELÉP A KOTTATÁROS A RIPORTERREL ÉS ANNAK KÉT ASSZISZTENSÉVEL.)

KOTTATÁROS:

OOOH... OOOH... MICSODA AKUSZTIKA! MICSODA KARMESTEREK ÁLLTAK EZEN A DOBOGÓN.

ÉN VAGYOK A KOTTATÁROS...

(Közeledik az íróasztal felé.)

...A LEGUTOLSÓ KERÉK VAGYOK A KOCSIBAN...

MÉG EGY ÉV...

ÉS AZTÁN NYUGDÍJBA MEGYEK!

(Leül, felkapcsolja a lámpát, elégedetten nevet.)

HEH, HEH, HEH!

NEM TUDNÉK ÉLNI ZENE NÉLKÜL!

(Írni kezd.)

ELSŐ HEGEDŰS:

ÜDV AZ EGÉSZ VILÁGNAK! ÚGY TUDOM, MA A TELEVÍZIÓ SZERETNE EGY SZÉP RIPORTOT KÉSZÍTENI ZENEKARUNKKAL.

HÁRFÁS:

(A hárfa huzatra mutat.)

JÓ NAPOT! JÓ NAPOT!

LEVESSZÜK EZT A HUZATOT? VAN VAGY EGY MÁZSA.

ELSŐ HEGEDŰS:

SEGÍTEK!

HÁRFÁS:

KÖSZÖNÖM TANÁR ÚR! HOGY VAN?

ELSŐ HEGEDŰS:

(Közelít, halkán suttogva beszél.)

MINDEN RENDBEN. IDE HALLGASSON...

...FIGYELJEN, NE TITKOLJON SEMMIT

...ITT A TELEVÍZIÓ...

(Hárfás meglátja a kamerát, mosolyog.)

AHHH!

(Belép az Első Klarinétos, elindul a széke felé.)

ELSŐ KLARINÉTOS:

(Tisztítani kezdi a széket bosszankodva.)

TUDNÁM, MIT CSINÁLNAK EZEKEL A SZÉKEKKEL.

PISZKOK! SENKIHÁZIAK!

(Megszagolja a széket gyanakodva.)

(Belép füttyörészve a Tubás, egy rakás széket cipelve.)

(Az első klarinétos mormog magában, rosszállva nézi a székeket a fény felé tartva.)

(Érkezik a többi zenész. Megfogják a felfordított székeket. Viszik magukkal. A Kottatáros zsörtölődik.)

KOTTATÁROS:

ELTÖRNEK! ÓVATOSAN! KÉREM!

(Gúnyosan néznek rá. Van, aki eldobja a széket.)

MAJD MÉG VISSZAKAPOD!

MÁSODIK ÜTŐS:

(A kollégái felé fordulva, akik mellette ácsorognak)

FIGYELJETEK! HA LEHET, NE VESZTEGESSÜK AZ IDŐT, ÉS PRÓBÁLJUK LE GYORSAN. KÉT ÓRA MÚLVA RANDIM LENNE.

TUBÁS:

OH! NÉGYKOR SZAUNA. NE HÚZZUK AZ IDŐT.

ELSŐ HEGEDŰS:

(Gúnyosan nevet)

JÓL KEZDŐDIK! HEH, HEH, HEH, HEH!

ELSŐ TROMBITÁS:

(Próbálgatja a hangszerét)

MI VAN EZZEL? MIÉRT NEM SZÓL?

(Zavartan nézi a hangszert)

(Mögötte két harsonás, a könyökére támaszkodva, érdeklődéssel figyeli.)

(Az Első Trombitás belefúj a hangszerbe, amely artikulátlan hangot ad ki. Újra próbálja, miközben a többi zenész is figyelni kezdi a jelenetet, látva, hogy a hangszer tölcseréből egy rágógumi lufi kezd felfúvódni, majd eldurran. A két harsonás erre hangosan röhögni kezd.)

ELSŐ TROMBITÁS:

(Felbőszülve megfordul. A hangszerét fenyegetően a két harsonás felé emeli.)

IDIÓTÁK!

(Közben az Első Hegedűs hátrébb tolja a székét, a kottatartóhoz képest)

MÁSODIK HEGEDŰS:

MIT CSINÁL EZ A BOLOND? ÉS ÉN, HOGYAN JÁTSSZAK?

(Idegesen megütögeti az előtte ülő vállát)

LEGYEN SZÍVES, ÁLLJON FEL ÉS TEGYE ELŐRÉBB A SZÉKÉT! NEKEM IS JÁTSZANOM KELL!

ELSŐ HEGEDŰS:

(Feláll, meghajol)

NEM! BOCSÁNAT! NEM LÁTOM ÍGY A KOTTÁT. IDE KELL TENNEM.

(Mefogja a széket és hátrébb teszi)

MÁSODIK HEGEDŰS:

(Előre teszi a széket)

SZÓRAKOZNI AKARSZ?... TESSÉK!

ELSŐ HEGEDŰS:

(Kissé feszültebben újból hátrateszi a széket)

ITT KELL LENNIE, ENGEDJE MEG! HOZZÁTEGYEM, HOGY KÉREM? OTTHON FELEJTETTEM A SZEMÜVEGEM. LEGYEN ELNÉZŐ... DE ILYET...

MÁSODIK HEGEDŰS:

(Még idegesebben)

NÉZZE! NEKEM NEM AZ A DOLGOM, HOGY ELNÉZŐ LEGYEK AZ OLYANOKKAL, MINT MAGA. AZÉRT VAGYOK ITT, HOGY JÁTSSZAK. VILÁGOS?

ELSŐ HEGEDŰS:

(Újból hátra teszi a széket)

MÁRPEDIG ITT AKAROM!

MÁSODIK HEGEDŰS:

(Gúnyosan és provokatívan)

OH! TE IDIÓTA! AZ A TE HELYED!

ELSŐ HEGEDŰS:

(Nagyon felháborodva)

MODERÁLJA MAGÁT! MEGSÉRTETT.

(Hátra teszi a széket)

IDE!

MÁSODIK HEGEDŰS:

(Ordítva)

ODA!

ELSŐ HEGEDŰS:

NEM!

(Az Első Trombitás, a zenekar igazgatója, csípőre tett kézzel megáll a terem közepén. Körbenéz egy mélyreható, fenyegető pillantással, és tapsolva figyelmet kér a zenekartól.)

ELSŐ TROMBITÁS:

URAIM! EGY KIS FIGYELMET KÉREK!

ILLUSZTRIS VENDÉGEINK VANNAK MA. A TELEVÍZIÓTÓL A RENDEZŐ, ÉS AZ OPERATŐR URAK FELVENNÉK A MAI PRÓBÁNKAT, ÉS INTERJÚT IS SZERETNÉNEK KÉSZÍTENI ÖNÖK KÖZÜL NÉHÁNYUKKAL...

ELSŐ HARSONÁS:

HA INTERJÚT ADUNK, FIZESSENEK ÉRTE!

KOTTATÁROS:

HA NEM TUDSZ BESZÉLNI, NE BESZÉLJ!

ELSŐ HARSONÁS:

FIZESSENEK, ÉS AKKOR BESZÉLEK, ÉNEKELEK, MÉG TÁNCOLOK IS.

ELSŐ TROMBITÁS:

(A Riporternőhöz fordulva)

ASSZONYOM, VANNAK VONÓS KOLLÉGÁINK IS.

MÁSODIK HEGEDŰS:

HA NEM TUDNAK MEGEGYEZNI, KÉRDEZZEN ENGEM! ÉN ELMONDOK MINDENT!

ELSŐ TROMBITÁS:

IGEN? EZZEL MIRE CÉLZOL?

MÁSODIK HEGEDŰS:

(Kihívóan)

A FEKETE PÉNZEKRE...

(A zeneszék nevetnek)

ELSŐ TROMBITÁS:

A SZAKSZERVETI VEZETŐVEL EGYETÉRTÉSBEN, SZÁMÍTOK AZ ÖNÖK SZÍVÉLYES EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRE: PLUSZ PÉNZ NINCS!

ELSŐ HARSONÁS:

DE EHHEZ MI NEM JÁRULTUNK HOZZÁ

(zaj és fütty tiltakozva az Igazgató bejelentése ellen)

MÁSODIK ÜTŐS:

KEDVES KOLLÉGA! EZ EXTRA MUNKA!

ELSŐ TROMBITÁS:

(irritálva)

NEM! EZ NEM EXTRA MUNKA!

KOTTATÁROS:

ELMÉLETILEG EL LEHETNE FOGADNI, DE MUNKAJOGI ÉRTELEMBEN NEM! NEM KORREKT ELJÁRÁS! EZ A SZOKÁSOS KÖDÖS MEGEGYEZÉS A TV-VEL, AMIT SOSEM AKARNAK TISZTÁZNI.

(A Riporternő az Első Hegedűshöz lép)

ELSŐ HEGEDŰS:

PERSZE, JÖJJÖN CSAK, JÖJJÖN!

AZ ELSŐ HEGEDŰ A ZENEKAR HŐSE. PÉLDÁUL ABBAN A SZERENCSETLEN ESETBEN, HA JÖN EGY KARMESTER, AKI ROSSZ TEMPÓKAT VESZ, ROSSZ AVVISÓT AD, NINCS TEKINTÉLYE (ÉS EZT MI EGYBŐL ÉSZREVESSZÜK, MÉG MIELŐTT A PÁLCÁJÁT FELEMELNÉ, ABBÓL, AHOGY A DOBOGÓRA LÉP). AZ ELSŐ HEGEDŰ VESZI ILYENKOR KEZÉBE A DOLGOKAT: Ő FOGJA VEZETNI A ZENEKART, HELYREHOZZA A KARMESTER HIBÁIT, HOGY ELKERÜLJÜK A KATASZTRÓFÁT. AZ ELSŐ HEGEDŰ A ZENEKAR SZÍVE, ÉS A ZENEKAR ESZE EGYSZERRE. KIVEL FOG KEZET ELŐSZÖR A KARMESTER A KONCERT VÉGÉN, AMIKOR A KÖZÖNSÉG TAPSOLNI KEZD? IGEN, AZ ELSŐ HEGEDŰSSEL. A VONÓSOK A ZENEKAR NEMESI OSZTÁLYA. A HEGEDŰ A LEGMAGABIZTOSABB AZ ÖSSZES HANGSZER KÖZÜL. ABSZOLÚT FÉRFIAS, FALLIKUS, ÁTHATÓ. MINDEN A HEGEDŰNEK KÖSZÖNHETŐ.

MÁSODIK HEGEDŰS:

JOBB LENNE, HA NEM KEVERNÉ A SZEXUALITÁST ÉS A MUZSIKÁLÁST.

(néhány zenész nevet)

(A Riporternő int az operatőröknek, hogy vegyék a Hárfást)

HÁRFÁS:

LEGEŐSZÖR A HÁRFÁT ÁLMOMBAN LÁTTAM. KISLÁNY VOLTAM, 8-9 ÉVES LEHETTEM, FOGALMAM SEM VOLT, MI LEHET EZ A KIS KALITKASZERŰ VALAMI A LÁBAIMNÁL. AZTÁN KÉSŐBB EGY NAP EGY KÖNYVBEN LÁTTAM EGY KÉPET, MELYEN NÉRÓ CSÁSZÁR, A LÁNGOLÓ RÓMÁVAL A HÁTTÉRBEN, TART VALAMIT A KEZÉBEN, AMELY NAGYON HASONLÍTOTT ARRA, AMIT ÁLMOMBAN LÁTTAM. A HÁRFA MINDENKIT ELBŰVÖL. A ZENEKARI TAGOKBAN IS MEGBECSÜLÉST ÉBRESZT. TISZTELETTEL TEKINTENEK RÁ. SENKI SEM KEZD BIZALMASKODÁSBA VELE. A GYEREKEK SZÁJA TÁTVÁ MARAD, AMIKOR MEGLÁTJÁK. ÚGY NÉZNEK RÁ, MINT EGY BŰVÖS JELENSÉGRE. EMELKEDETT, MÉLTÓSÁGTELJES, FÉNYESSÉGES, OLYAN, MINT EGY KIRÁLYNŐ. MINT MINDENNEK, AMI TÖKÉLETES, ELÉG NEKI IS EGY SEMMISÉG, HOGY ELRONTSA, ELLEHETETLENÍTSE. HIHETETLEN KÖNNYEN ELHANGOLÓDIK PÉLDÁUL. ROPPANT FINOM LELKE VAN. HALLGASD MEG LEHANGOLVA, HA BÁNATOD VAN! KÉSZ KÍN, ÉS FELDŰHÍT.

OLYAN, MINTHA EGY KIRÁLYNŐT LÁTNÁL ALSÓNADRÁGBAN. A HÁRFA SZOROSAN HOZZÁTARTOZIK AZ EDMBERI TERMÉSZETHEZ. NEM TUDNÉK LAKNI EGY LAKÁSBAN, AHOL NINCS EGY HÁRFA. NEM TUDNÉK ALUDNI, HA NEM TUDNÁM, HOGY A HÁRFÁM OTT VÁR RÁM A SÖTÉBEN. NÉHA ILYENKOR ÚGY HALLOM, MINTHA VALAKI JÁTSZANA RAJTA. MINTHA MAGÁTÓL SZÓLALNA MEG, VAGY MINTHA A SZÉL JÁTSZANA VELE.

ELSŐ HARSONÁS:

(A zenekar felé fordulva)

FOLYTATHATJUK?

(Zűrzavar támad a zenészek közt)

KÓRUS:

IGEN! TERMÉSZETESEN! NEM! ELÉG VOLT!

KOTTATÁROS:

(Az Első Ütősre mutat)

SZAKSZERVEZETIS ÚRNAK MI AZ ÁLLÁSPONTJA?

ELSŐ ÜTŐS:

NYUGALOM URAIM! NYUGALOM...

KÓRUS:

AMÚGY IS KEVESEET FIZETNEK. MOST ELJÖTT A TV, ÉS NEM ADNAK PLUSZ PÉNZT.

ELSŐ HARSONÁS:

EGYETÉRTÜNK, HOGYHA PLUSZ MUNKA VAN, KAPJUK MEG A PÉNZT MI. NE A VEZETŐK VIGYÉK EL A HASZNOT.

(Felfelé mutat az ujjával)

ELSŐ CSELLÓ:

BÜROKRATA, ÉS ALKALMATLAN VEZETŐK!

KÓRUS:

MEGBUKOTT ZENÉSZEK, MEGÁTALKODOTT BÜROKRATÁK!

ELSŐ ÜTŐS:

VÉGEREDMÉNYBEN NEM KÖTELEZŐ SENKINEK SEM, HOGY INTERJÚT ADJON. AKI AKAR, AD, AKI NEM, NEM AD.

KÓRUS:

ÖNRENDELKEZÉST! IGEN! MUNKÁT! MUNKÁT!

ELSŐ ÜTŐS:

ENGEDJENEK MEG EGY MEGJEGYZÉST...

KELL ENNÉL JOBB LEHETŐSÉG, ISMERTETNI A PROBLÉMÁINKAT, MINT EZ AZ INTERJÚ?

HÁRFÁS:

MILYEN OSTOBÁK! ÜRESFEJŰEK!

ELSŐ ÜTŐS:

...TEHÁT NYILATKOZZUNK!

KÓRUS:

ÖNRENDELKEZÉST! LE A SZAKSZERVEZETTEL! MUNKÁT! MUNKÁT!

(A Riporternő az Első Ütőshöz lép)

ELSŐ ÜTŐS:

JÖJJÖN CSAK, SZÍVESEN NYILATKOZOM A SZAKSZERVEZET KÉPVISELETÉBEN. SIKERÜLT ELÉRNÜNK, HOGY A ZENÉSZEK NE LEGYENEK ELFOGADHATATLAN, KISZOLGÁLTATOTT HELYZETBEN. VISSZAADTUK A ZENEI PÁLYA EMBERI MÉLTÓSÁGÁT. NEM ÉREZZÜK AZT TÖBBÉ, HOGY FUTÓSZALAGNÁL DOLGOZNÁNK. VAGY HOGY AZ IGAZGATÓ ÉS AZ ÜGYNÖKSÉGEK DRÓTON RÁNGATHATNÁNAK...

(A Kottatárosra néz)

MIT AKARSZ MONDANI?

KOTTATÁROS:

(Suttogva)

MONDD AZT IS, HOGY A MAFFIÓZÓKAT EL KELL TÁVOLÍTANI...

ELSŐ ÜTŐS:

AZT MAJD MONDD EL TE! MOST MARADJ CSEENDBEN!

(Az Első Csellós felemeli a kezét, figyelmet kérve a Riporternőtől. A Riporternő és az Operatőrök hozzá fordulnak)

ELSŐ CSELLÓ:

A KÉT FŐSZEREPLŐ A SZIMFONIKUS ZENEKARBAN: A HEGEDŰ ÉS A CSELLÓ. A CSELLÓ A LEGEMBERIBB HANGSZER AZ ÖSSZES KÖZÖTT. IGEN AZ Ő NAGY EMBERIESSÉGE AZ, AMI MEGKÜLÖMBÖZTETI A HEGEDŰTŐL. A KÖZISMERT ÉRZÉKENYSÉGE; A CSELLÓ EGY BŰNBÁNÓ LÉLEK, ÉPPEEN ÚGY, MINT AZ EMBER.

LEHETSÉGES, HOGY A HEGEDŰ A LEGROMANTIKUSABB, LEGFINOMABB, LEGNEMESEBB A HANGSZEREK KÖZÜL, DE KÖNNYEN KÉPMUTATÓVÁ, CSÁBÍTÓVÁ, ÜRESSÉ TUD VÁLTOZNI.

A CSELLÓ NEM. AZ Ő TERMÉSZETE ŐSZINTE, NAGYLELKŰ. LEHET MONDANI, HOGY A HEGEDŰ A VONÓSOK NŐI OLDALÁT KÉPVISELI: MEG TUD RÍKATNI, MEG TUD VÍGASZTALNI, ÁLMODOZTAT. FOLYAMATOSAN ZSAROL TÉGED AZZAL, HOGY ELHITETI VELED, HOGY EL TUDOD ÉRNI AZ ELÉRHETETLENT, VALAMI SPIRITUÁLISAT, MINDENT, AMI ÖRDÖGI. MINT AHOGYAN AZ ASSZONY IS ÖRDÖGI.

A CSELLÓ EGY ŐSZINTE BARÁT. EL TUD SZOMORÍTANI, DE VELED MARAD. NEM SZALAD EL, MINT A HEGEDŰ.

TUDTA, HOGY FŐLEG MIKOR OPERÁRÓL VAN SZÓ, PÉLDÁUL A TUBA, MEG NÉHÁNY LÉHŰTŐ HANGSZER, CSAK VÁR, VÁR KÉNYELMESEN 2-300 ÜTEMEN KERESZTÜL, ANÉLKÜL, HOGY MEGSZÓLALNÁNAK?

ÉS TUDTA, HOGY ABBAN A MISZTIKUS ZENEKARI ÁROKBAN, MIKÖZBEN MI INFARKTUSHOZ KÖZELI ÁLLAPOTBAN VÉRT IZZADUNK, MIT CSINÁLNAK ŐK? KÁRTYÁZNAK, VAGY BESZÉLGETNEK, VAGY VICCEKET MESÉLNEK.

A KARMESTER NEM VESZI ÉSZRE, MERT EL VAN FOGLALVA AZ ÉNEKESEKSEL. A KÖZÖNSÉG NEM IS SEJTI, HOGY OTT LENT NÉHÁNYAN A PLAYBOYT OLVASSÁK. MEGZAVARVA EZZEL A TÖBBIEKET, MERT KÉNYTELENEK ŐK IS ODANÉZNI.

TUBÁS:

UGYAN MÁR!NEM ENGEDHETJÜK MEG MAGUNKNAK, HOGY HIBÁZZUNK. EZ AZ ÁLLANDÓ FESZÜLTÉG MEGBETEGÍTETT. IDEGES VAGYOK, A VÉRNYOMÁSOM IS MAGAS.

(A Riporternő lassan a Tubás felé közelít)

(A Tubás a kórus lépcsőjén ül, a hangszerére támaszkodva)

NEM ÉN VÁLASZTOTTAM A TUBÁT. Ő VÁLASZTOTT ENGEM. TROMBITÁS SZERETTEM VOLNA LENNI. HALLOTTÁK MÁR VALAHA, AMIKOR A LAKTANYÁBAN AZ IL SILENZIO-T JÁTSZÁK? OLYANKOR MINDIG LIBABŐRÖS LETTEM.

(énekel)

PA..PA..PA-PA-PA...

ÉN NAGYON ÉRZÉKENY VAGYOK. A MŰVÉSZET ENGEM MINDIG MEGRÍKAT. DE TÖBBET IS MONDOK. ILYENKOR NÉHA SZERETNÉK MEGHALNI.

ELSŐ TROMBITÁS:

ÉS MIÉRT AKARSZ MEGHALNI?

TUBÁS:

MERT... A VILÁG ROSSZ LETT, SZÖRNYŰ. AZ APÁMNÁL AKAROK LENNI.

KOTTATÁROS:

AZ ÖN APJA IS TUBÁS VOLT?

TUBÁS:

NEM. KŐMŰVES. A LEGJOBB, LEGKEDVESEBB, LEGNAGYLELKŰBB EMBER A VILÁGON. SAJNOS NEM ADATOTT MEG, HOGY HALLJON ENGEM JÁTSZANI. MILYEN BOLDOG LETT VOLNA!

(elcsuklik a hangja, sírni kezd)

MÁSODIK HEGEDŰS:

(hirtelen felugrik)

OTT EGY EGÉR!

(A Hárfás rémulten kiáltozni kezd, a többi zenész felállva az egeret nézi)

KÓRUS:

OTT EGY EGÉR! SEGÍTSÉG! OTT VAN LENT!

MÁSODIK ÜTŐS:

HÚ, DE NAGY! CSAPD AGYON!

KÓRUS:

PATKÁNY! PATKÁNY!

(a zenészek kiáltoznak)

(A Második Ütős miután megölték a patkányt, a Kottatárosnak adja, aki beteszi egy zacskóba)

KOTTATÁROS:

AZ IGEN! VAN VAGY FÉL KILÓ.

ELSŐ HEGEDŰS:

AZ ÖSSZES CSATORNA NYITVA VAN!

KOTTATÁROS:

VESZÉLYESSÉGI PÓTLÉKOT KELLENE KAPNI!

KÓRUS:

IGEN, IGEN! VESZÉLYESSÉGI PÓTLÉKOT A PATKÁNYOK UTÁN!

ELSŐ TROMBITÁS:

KÉREM! ELÉG LEGYEN!

(A Riporternő és az Operatőrök az Első Klarinétoshoz lépnek)

ELSŐ KLARINÉTOS:

A KLARINÉT SEGÍTETT NEKEM KILÉPNI A KÖDBŐL; A SZÜLŐFÖLDEM KÖDÉBŐL. KI LÁTJA EGY OLYAN VIDÉKEN A FŐTERET, A HARANGTORNYOT, A VÁROSHÁZÁT, AZ ISKOLÁT, AHOL A KÖDÖS NAPOK AUGUSZTUSBAN KEZDŐDNEK ÉS ÁPRILISIG TARTANAK?

TAPOGATÓZVA MENTÜNK, MINT A VAKOK. KÖD, KÖD, MINDIG KÖD. HA NEM TANULTAM VOLNA MEG KLARINÉTOZNI, OTT ÖREGEDTEM VOLNA MEG, ÉS OTT IS HALTAM VOLNA MEG A NAGY SZÜRKESEGBEN, ÉS A NAGY NEDVES SÖTÉTSÉGBEN.

A KLARINÉT MENTETT MEG, ÉS MEGADTA NEKEM, HOGY TALÁLKOZZAK TOSCANINIVEL, AKI AZT MONDTA NEKEM: "BRAVO FIATALEMBER! VÉGRE EGY SZÉP KLARINÉT HANGOT HALLOK". IGEN! PONT ÍGY MONDTA: "BRAVO FIATALEMBER! VÉGRE EGY SZÉP KLARINÉT HANGOT HALLOK".

KOTTATÁROS:

ÉS ÖN MIT VÁLASZOLT?

ELSŐ KLARINÉTOS:

SEMMIT. EGY TOSCANININEK, AKI AZT MONDJA NEKED: "BRAVO FIATALEMBER! VÉGRE EGY SZÉP KLARINÉT HANGOT HALLOK", MIT LEHET MONDANI?

ELSŐ CSELLISTA:

BOCSÁNAT KOLLÉGÁK! MIELŐTT MEGÉRKEZIK A KARMESTER, SZERETNÉM, HA ELPRÓBÁLNAK A 85. ÜTEMTŐL. RITMIKAILAG MÉG NINCS RENDBEN.

MÁSODIK ÜTŐS:

MERT A ZENESZERZŐ NEM JÓL ÍRTA LE.

KOTTATÁROS:

HÁT, A KORTÁRS ZENÉVEL MINDIG EZ A PROBLÉMA.

ELSŐ HEGEDŰS:

VANNAK EZEK A MAI MODERN ZENESZERZŐK, AKIK ISMERIK MARXOT, HEGELT, FREUDOT, ADORNOT, LACANT... DE NINCS HANGSZERISMERETÜK!

ELSŐ KLARINÉTOS:

IGEN! TÚL SOK A ZENESZERZŐ!

KOTTATÁROS:

IGAZ! MA MINDENKI ZENESZERZŐ MÁR. ÉS ÍRNAK... ÍRNAK... ÍRNAK

MÁSODIK HEGEDŰS:

NEKÜNK MEG EL KELL JÁTSZANI MÉG A TINTAPACÁIKAT IS. MINDIG KELL EGY JÓ SZOLFÉZS, ZENEELMÉLET ALAP. EMLÉKEZTEK?

(szolmizálni kezd)

(Egymás után mindenki szolmizálni kezd. Először csak ritmizálva, aztán énekelve. Elhelyezkednek a színpadon. Folyamatosan szolmizálva, a kezükkel is jelezve.)

ELSŐ TROMBITÁS:

URAIM! KÉREM, FOGLALJANAK HELYET! ITT A MAESTRO.

KOTTATÁROS:

(dúdolva)

ITT A MAESTRO!

ELSŐ HEGEDŰS:

(a Karmesterhez, aki épp a pódiumra lép)

TISZTELETEM!

MÁSODIK JELENET

A PRÓBA

KARMESTER:

(erős németes akcentussal)

(- bosszankodva, és a fénytől elvakítva - látva, hogy a Riporternő kérdést szeretne feltenni neki):

EZ BORZASZTÓ... BOCSÁNAT... KÉREM... MOST NINCS IDŐM... JÓL VAN, TUDOM... NEM KAPCSOLNÁK EZT LE?

(idegesen)

BORZASZTÓAN ZAVAR... JÓ, TUDOM KAPOTT RÁ ENGEDÉLYT, DE ÉN EZZEL NEM TUDOK EGYETÉRTENI. BESZÉLÜNK KÉSŐBB... KÉSŐBB... KÉSŐBB.

(megkocogtatja a pálcával a kottatartót, figyelmet kérve a zenészekről, és készül beinteni)

A VONÓSOKAT KÉREM!

(beint, a vonósok játszani kezdenek)

KÉREM!

(látszik, hogy nehezen tud nyugodt maradni)

HEGEDŰK... ÖNÖK TALÁN HARAGSZANAK EGYMÁSRA? EZÉRT JÁTSZIK MINDEGYIKÜK ÚGY, AHOGY AKAR? A SAJÁT ELGONDOLÁSA SZERINT?

(kevésbé nyugodtan)

VAGY TALÁN AZÉRT, MERT MINDEGYIKÜK MÁSIK PÁRTHOZ TARTOZIK?

(Unalom, és türelmetlenül a zenekar soraiban. A Második Hegedűs gondterhelten sóhajt.)

KARMESTER: FIGYELEM! KÉREM!

(újból beint. A zenészek játszani kezdenek. A Karmester végtelen türelmetlen arckifejezéssel szinte egyből abbahagyja a dirigálást, de a zenekar figyelmen kívül hagyva Őt, tovább játszik.)

KARMESTER:

(megállítja Őket)

ÁLLJ! ELÉG! NE ÚGY JÁTSZANAK, MINTHA A VIDÁMPARKBAN VOLNÁNAK! ÉRZÉSSEL, FINOMAN. HEGEDŰ VAN A KEZÜKBEN, NEM TROMBITA! SCHEISSE!

AH, HARSONA!... "ESZ" VAN, NEM "E".

ELSŐ HARSONA:

(élesen)

NEKEM "E" VAN ÍRVA.

KARMESTER:

(nyugodtan)

BIZTOS? AZ EGY "ESZ".

ELSŐ HARSONA:

AZT JÁTSZOM, AMI LE VAN ÍRVA...

ELSŐ TROMBITA:

(bekapcsolódva)

MAESTRO, ITT TÉNYLEG "E" VAN.

KARMESTER:

AKKOR JAVÍTSÁK! MINDIG A KOTTAMÁSOLÓ A HIBÁS! ÉRDEKES, NEM?

NEM! (a Harsonás játékára célozva)

EZT FINOMAN KELL JÁTSZANI! KEDVESEN! KEDVESEN...

ELSŐ KLARINÉTOS:

AZ MOST NEM ÉRDEKES! EZ KORTÁRS ZENE.

ELSŐ HEGEDŰS:

ZENE? HÁT, VAN ILYEN ZENE, MEG OLYAN ZENE.

HÁRFÁS:

NEKEM EZ A KORTÁRS ZENE, MIND EGYFORMA....

MÁSODIK ÜTŐS:

HÁT ENGEM MÁR LEFÁRASZTOTT!

(megfogja a zsebrádióját, és a füléhez teszi)

MEGHALLGATOM, MI VAN A MECCSEN.

ELSŐ HARSONÁS:

(legyez a szoknyájával)

TUDNÁM, MIÉRT KELL NEKEM EGY ZENEKARBAN JÁTSZANOM! MIÉRT?

TUBÁS:

(az Első Harsonáshoz, obszcén célzattal:)

NÉZZ IDE, MICSODA EGÉR!

ELSŐ HARSONÁS:

(nevet, és tettetett megbotránkoztatással, úgy tesz, mintha sikoltozna)

HI, HI, HI, HI... AAAAH

(A Karmester folytatja a vezénylést. A gesztusain látszik, hogy egyre növekszik az elégedetlensége.)

KARMESTER:

(előre hajol, mint aki szenved valamitől)

EHHH...

(a zenészek egymás után abbahagyják a zenélést, és Őt nézik)

KARMESTER:

(erőltetett nyugalommal)

HOL VAGYUNK? TALÁN EGY FUTBALLMECCSEN? MINEK NÉZNEK ENGEM? EGY JÁTÉKVEZETŐNEK?

TÚL HANGOS! TÚL PENETRÁNS! MINDANNYIUKAT KI KÉNE HERÉLNI!

(eldobja a kottalapjait)

ELSŐ HEGEDŰS:

(a mellette ülőhöz)

IGAZA VAN... SOK VOLT A RÉZ...

HÁRFÁS:

ENNEK A KARMESTERNEK JÓ FÜLE VAN.

MÁSODIK ÜTŐS:

GÓL!

TUBÁS:

KI LŐTTE?

ELSŐ TROMBITÁS:

KOLLÉGÁK, KÉREM, MODERÁLJÁK MAGUKAT! NE ESSÜNK TÚLZÁSOKBA...

(a Karmester mérgesen eldobja az utolsó kottalapot az állványáról)

KOTTATÁROS:

(fitogtatva a türelmét, a Tubáshoz fordul)

SZEDJÜK ÖSSZE A LAPOKAT!

TUBÁS:

(a Karmester dühkitörésére célozva)

VALAKI ÉRTI, HOGY MIT AKART CSINÁLNI? VAGY ÍGY AKART EGY KIS PIHENŐT ADNI? HÁT,
NAGYON KÖSZÖNJÜK!

ELSŐ CSELLISTA:

EZ A ZENE, EZ A KARMESTER! ILYEN STRESSZT!

ELSŐ KLARINÉTOS:

HASZONTALAN ZENE!

HÁRFÁS:

HISZTIS KARMESTER!

ELSŐ ÜTŐS:

TILTAKOZNUNK KELL A MŰVÉSZETI VEZETÉSNÉL.

ELSŐ HEGEDŰS:

AZON GONDOLKODOM, HOGY ELKEZDEK ZENÉT SZEREZNI. MIT GONDOLSZ?

MÁSODIK ÜTŐS:

HAGYJÁL MÁR! MÉG PONT EZ HIÁNYZIK NEKÜNK.

KARMESTER:

(kezd visszatérni a nyugalma)

NOS, AKKOR NÉZZÜK A 15. ÜTEMTŐL!

(beint, a zenészek játszani kezdenek)

KARMESTER:

(megállítja, a pálcájával a kottatartón kopogva)

ÁLLJ! ÖNÖK FÉLNEK A VONÓSOKTÓL? VAGY ALACSONY A VÉRNYOMÁSUK?

DA CAPO!

(Beint.

Újból megállítja.)

ÁLLJ! ÜTŐ! NAGYON TOLAKODÓ! VANNAK MÉG MÁSOK IS ITT, MAGÁN KÍVÜL.

DA CAPO!

(Beint.

Újabb megszakítás:)

KARMESTER:

ÁLLJ! MAGA CSAK SÍMOGATJA AZT A HÚRT! TEGYE RÁ RENDESEN AZT A VONÓT! FÚRÉSZELJE EL!

MEGENGEDNEK EGY KÉRDÉST? TUDJÁK MAGUK, MIÉRT VANNAK ITT?

REMÉLEM, ZENÉSZEKHEZ BESZÉLEK! NEM?

KOMPAKT HANGZÁST SZERETNÉK HALLANI!

(ordít)

DA CAPO!!

(egyre nagyobb hévvel vezényel, és próbálja magával húzni a zenekart)

NEM HALLOM HOL VANNAK! BASSZUSOK HANGOSABBAN! NE KÉSSENEK!

(túlkiabálja a zenekart, miközben vezényel)

WEITER! VORAN! GENAUSO! ÁTTÖRÉS!

JAWOHL! VIER, FÜNF, SECHS, ACHTUNG!

(néhány zenész feláll egymás után, leveszi ki-ki a kabátját, mellényét, ingét)

KARMESTER:

(felemeli a pálcát, megállítva a zenekart, a zenészek abbahagyják, kezdik összeszedni magukat, kifulladásra, köhögnek)

TOSCANINI KEDVENC KLARINÉTOSA! MEGKÉRHETNÉM, LENNE OLYAN SZÍVES ELJÁTSZANI, CSAK MAGA MÉG EGYSZER A 82 UTÁNI NEGYEDIK ÜTEMTŐL?

ELSŐ KLARINÉTOS:

NEM!

ELJÁTSZOTTAM EGYSZER. ELJÁTSZOTTAM KÉTSZER! A SZAKSZERVEZETTEL EGYETÉRTÉSBEN, NEM VAGYOK HAJLANDÓ HARMADSZOR IS!

HÁRFÁS:

MICSODA TÚLZÁS!

ELSŐ ÜTŐS:

A KOLLÉGÁNAK IGAZA VAN!

VAGY AZ EGÉSZ SZÓLAM JÁTSSZA, VAGY SENKI.

HÁRFÁS:

CSINÁLJUK MÁR...!

KARMESTER:

(nyugodtan beleegyezve)

ACH JA! MMMH...

ELSŐ KLARINÉTOS:

FELNŐTTEK VAGYUNK! VISSZAMEGYÜNK AZ ISKOLÁBA?

KARMESTER:

AZ ÖN HELYÉBEN ÉN KEVESEBBET GONDOLNÉK A SZAKSZERVEZETRE, ÉS TÖBBET A MUZSIKÁRA.

(tiltakozó moraj a zenészek között)

KÓRUS:

EEEH...

KARMESTER:

ÉS MÉG VALAMIT MONDOK!

HA WAGNER IDEJÉBEN LETT VOLNA SZAKSZERVEZET, MEG SZTRÁJK, EGYETLEN OPERÁT SEM ÍRT VOLNA.

ELSŐ ÜTŐS:

(magában)

TEHÁT AZ, HOGY MA EGY JÓ DARABOT SEM ÍRNAK, AZ EGYEDÜL A SZAKSZERVEZET BÚNE...

KARMESTER:

JA! HIÁNYZIK NEKEM A BÉKE, A NYUGALOM, ÉS A CSEND.

AZ EGÉSZ ÉLET EGY NAGY SZAR!

ELSŐ HARSONA:

(a Karmesterhez)

AZ A SZARKEVERÉS, AMIT A PÁLCÁDDAL CSINÁLSZ!

(A Zenészek nevetnek)

KARMESTER:

KEZDÉS AZ 530-TÓL. SZÁRNYKÜRT!

SZÁRNYKÜRT, KÉREM!

SZÁRNYKÜRT! HOL VAN A SZÁRNYKÜRTÖS?

TUBÁS:

NEM JÖTT.

KARMESTER:

MIÉRT NEM JÖTT?

TUBÁS:

HONNAN TUDJAM? NINCS ITT.

ELSŐ TROMBITA:

(Feláll. A Karmesterhez):

JA, A SZÁRNYKÜRTÖS NEM TUDOTT JÖNNI MAESTRO.

KARMESTER:

CSAKHOGY MEGTUDOM, HOGY NINCS MA SZÁRNYKÜRT!

ELSŐ ÜTŐS:

(fenyegetően)

AKKOR MONDJUK KI: A SZÁRNYKÜRTÖS NEM AZÉRT NINCS ITT, MERT NEM TUDOTT JÖNNI,
HANEM AZÉRT MERT NEM AKART JÖNNI...

TILTAKOZÁSA JELÉÜL, MAESTRO. A SZAKSZERVEZET EGYETÉRTÉSÉVEL.

KARMESTER:

(az Első Ütőshöz, és a Tubáshoz)

AKKOR MA KI FOG SZÁRNYKÜRTÖZNI?

(ironikusan)

AZ Ő NŐVÉRE?

ELSŐ ÜTŐS:

(fenyegetően)

MAESTRO! HAGYJA BÉKÉN A NŐVÉREMET. EGYRÉSZT NINCS ITT, MÁSRÉSZT NE EMLEGESSÜK
EGYMÁS ROKONAIT!

KARMESTER:

NEM A MAGA NŐVÉRÉT MONDTAM...

ELSŐ ÜTŐS:

AZT MONDTA "AZ ÖN NŐVÉRE". JÓL HALLOTTAM.

KARMESTER:

NEM A MAGA NŐVÉRÉT MONDTAM, HANEM A SZÁRNYKÜRTÖSÉT!

NEM A MAGÁÉT!

ELSŐ ÜTŐS:

NEM VAGYOK ANNYIRA KIFINOMULT, HOGY ÉRTÉKELJEK ILYEN SZELLEMESSÉGEKET.

MAGA CSAK TÖRŐDJÖN A SAJÁT DOLGÁVAL, INTEGESSEN A PÁLCÁJÁVAL! A SAJÁT ROKONAINKKAL, MEG FOGLALKOZUNK MI MAGUNK. RENDBEN?

KARMESTER:

(újból a zenészekhez fordulva)

AKKOR, TOVÁBB! 520-ASTÓL KÉREM.

ELSŐ ÜTŐS:

(közbeszól, szinte megróva)

Ó, MAESTRO, NEM! NEM!

A MUZSIKUSAINK MOST NAGYON FEL VANNAK ZAKLATVA. ELNÉZÉST, DE AZT HISZEM, MOST NEM TUDJUK FOLYTATNI A PRÓBÁT.

KARMESTER:

(A pódiumra támaszkodik. Mérhetetlen fáradtnak tűnő arckifejezéssel.):

DE AZ ÖRDÖGBE IS... MIT TESZNEK MAGUK VELEM?

(hangosabban)

MEG AKARNAK ŐRJÍTENI? MIT ÓHAJTANAK?

(dühöngve)

BE AKARNAK NEKEM TENNI?

(a seggére, és megfordul mutat)

TESSÉK! MEGTEHETIK!

(a zenészek tiltakoznak)

ELSŐ TROMBITA:

KEDVES ZENEKAR!

DUPLA SZÜNET.20 PERC!

KÓRUS:

SZÜNET!

(A Karmester kimegy. A zenészek felállnak és szünetre mennek.)

MÁSODIK FELVONÁS

HARMADIK JELENET:

SZÜNET-VITA

(Néhány zenész a szünet ideje alatt a székén ülve maradt. Így várja a próba folytatását. A Második Hegedűs iszik egy kulacsból. Az Első Hegedűs rosszállóan rázza a fejét, megvetően, gyűlölettel nézi.)

ELSŐ HEGEDŰS:

IGYÁL CSAK! IGYÁL CSAK! JÓT TESZ A MÁJNAK, MEG AZ AGYNAK!

MÁSODIK HEGEDŰS:

(leteszi a kulacsot)

JA, EZ NEM WHISKY ÁM! EGY KIS BOR. KICSIT FELDOB.

KOTTATÁROS:

(békítőleg közbeszól)

HÁT... EGY-KÉT CSEPP, HA JÓ AZ ANYAG, NEM ÁRT MEG.

(nevet)

ELSŐ HEGEDŰS:

(megvetően megvonja a vállát)

WHISKY AZ. LÁTTAM, AMIKOR KITÖLTÖTTE. IDÁIG ÉREZNI AZ ILLATÁT IS.

MÁSODIK HEGEDŰS:

MINDENKINEK MEGVANNAK A KIS BŰNEI. JOBB EGY KICSIT ISZOGATNI NÉHA, MINT A KISKORÚ LÁNYOK UTÁN KOSLATNI. ELŐBB-UTÓBB ROSSZUL FOGOD VÉGEZNI. AKKOR, MÁR INKÁBB A WHISKY...!

ELSŐ KLARINÉTOS:

(a Riporterternohöz)

KÉSZ BOLONDOKHÁZA! ÍGY NEM LEHET DOGOZNI. BÁBELI ZÚRZAVAR! ZENÉSZEK JÖNNEK A VILÁG MINDEN TÁJÁRÓL, HOGY EGYÜTT DOLGOZZANAK...

ÍME AZ EREDMÉNY! EZEKNEK A KÜLFÖLDIEKNEK KÖSZÖNHETŐEN A MI FIATALJAINKNAK NINCS MUNKÁJUK. AZ ÉN IDŐMBEN A NEMZETI ZENEKAR TÉNYLEG NEMZETI VOLT.

KOTTATÁROS:

(a Riporternőhöz)

MAGA ELHISZI? HÁT...

(a Kottatáros és a Riporternő a Karmester felé indulnak)

KOTTATÁROS:

MAESTRO... ITT VANNAK UGYE A TELEVÍZIÓTÓL...

KARMESTER:

(egyből a Riporternőhöz fordul)

MIT SZERETNE TÓLEM TUDNI? HOGY MI A ZENE SZEREPE A VILÁGBAN?

AKKOR ÉN IS MEGKÉRDEZEM MAGÁTÓL: LÉTEZIK MÉG EGYELTALÁN ZENE? NEM?! AKKOR A VILÁG SEM LÉTEZIK MÁR! MI IS CSAK MEGSZOKÁSBÓL LÉTEZÜNK MÉG.

(a Kottatároshoz)

ELMEHETSZ!

(a Kottatáros kimegy)

NEGYEDIK JELENET

INTERJÚ A KARMESTERREL

KARMESTER:

(a Riporternőhöz)

MI A ZENE LEGFŐBB SZEREPE MA A VILÁGBAN?

(a háttérből hallatszik, hogy a zenészek lármázni kezdenek)

KARMESTER:

MAGA TÉNYLEG AZT HISZI, HOGY AZ EMBEREK, AKIK ELJÖNNEK A KONCERTJEINKRE, TUDJÁK MI A MUZSIKA? CSAK ELKEZDIK MAGUKAT INTELLIGENSEBBNEK TARTANI, MERT ILYENKOR ÉREZNEK VALAMI BIZSERGÉS FÉLÉT A HASUK KÖRNYÉKÉN.

(feláll és elkezdí mímelni is, amit mond)

AMIKOR BEETHOVENT JÁTSZUNK, MINDENKI LOVASKATONÁNAK KÉPZELI MAGÁT, AMINT ÉPP AZ ELLENSÉGET ROHAMOZZA...

(úgy tesz, mintha lovagolna)

NÉHA SZINTE LÁTOM MÁR, AHOGY NYEREGBE PATTANNAK ÉS VÁGTATNI KEZDENEK.

(leül)

VEZÉNYLÉS KÖZBEN, NÉHA NEVETSÉGESNEK ÉRZEM MAGAM... VAGY MINT EGY HALOTT... MINTHA KÍSÉRTET LENNÉK... NEM, NEM, NEM AKAROK ILYENEKET MONDANI! VÁGJÁK KI, KÉREM EZT A RÉSZT!

MANAPSÁG AZ ILYEN MEGBOCSÁTHATATLAN. MINDIG OPTIMISTÁNAK KELL LENNED... IGEN, MINDIG INTELLIGENSNEK.

INKÁBB AZT MONDOM: SZÁMOMRA A ZENE JELENTI A VILÁGOT. ÚGY ÉRZEM MAGAM, MINT EGY ŐRMESTER, AKI KÉNYTELEN FOLYTON SEGGBE RUGDOSNI A KATONÁIT. PERSZE, MANAPSÁG A SOK ABSZURD TÖRVÉNY TILTJA AZ ILYESMIT.

PERSZE VALÓSZÍNŰLEG, NÉHA VISSZAÉLÜNK A SAJÁT PRIVILÉGIZÁLT HELYZETÜNKKEL ÍGY IS...

BOCSÁNAT, ISZOM EGY KORTYOT...

(megfogja a jégtartályban lévő üveget)

...PERSZE, EZ MEG NEM HIDEG...

(az üvegre néz)

LANGYOS, NINCS JÉG A TARTÁLYBAN...

(önt magának)

A ZENIALITÁS, SOKSZOR HATÁROS A HÓBORTOSSÁGGAL...

(iszik)

PROSZIT! DE MA VITATJÁK A KARMESTER PÓTOLHATATLAN FLUIDUMÁT...

A ZENÉSZEK?...

HA LEHET, EGYELTALÁN NEM NÉZEM ŐKET. MEG KELL MONDJAM, NÉHA EGÉSZEN ELVISELHETETLEN ARCOT TUDNAK VÁGNI...

(megfog néhány kottalapot)

NÉHÁNYUK ELÉ SZÍVESEN TENNÉK EGY SPANYOLFALAT... NÉMELYIKÜK MEGVADULT KUTYÁNAK TŰNIK.

(vicsorít, mint egy kutya)

NÉZNEK RÁM, MINT EGY... NEM! INKÁBB VÁGJÁK KI EZT IS! MÉG A VÉGÉN LÁBONLŐNEK...

(úgy tesz, mint aki lő)

A NAGY EGYÉNISÉGEK IDEJE LEJÁRT. KAPUTT! MA MINDENKI EGYFORMA. NEKEM IS HASONLÍTANI KELLENE AZ ELSŐ HEGEDŰSRE, AKINEK OLYAN UJJAI VANNAK, MINT EGY FAVÁGÓNAK!

MIT TUDOK CSINÁLNI? ELFOJTOM A DÜHÖMET, ÉS HÁZAKAT VESZEK.

(iszik)

VAN KETTŐ AMERIKÁBAN, EGY TOKIÓBAN, EGY LONDONBAN, BERLINBEN, ÉS MÉG EGY PÁRIZSBAN.

VAN MÉG KÉRDÉSE? ELÉG? MEGYEK.

(Leveszi az ingét.

A háttérből hallatszik, amint a zenészek Karmester ellenes szavakat kiabálnak.)

KÓRUS:

ELÉG, ELÉG, TAKARODJ!

KARMESTER:

ÖN AZT MONDJA "KARMESTER", DE ENNEK A SZÓNAK NINCS MÁR ÉRTELME. EGY KARMESTERNEK OLYANNAK KÉNE LENNI, MINT EGY PAPNAK. TEMPLOMMAL, HÍVEKKEL, KÖVETŐKKEL.

DE, HA A TEMPLOM ÖSSZEDŐL, ÉS A HÍVEK ATEISTÁKKÁ VÁLNAK...

(felveszi az ingét)

KÖZTEM ÉS A ZENÉSZEIM KÖZÖTT, MÁR CSAK A KÖLCSÖNÖS BIZALMATLANSÁG VAN. KÉTKEDÉS, AMELY RONTJA AZ EGYMÁSBA VETETT HITET. AZTÁN JÖN A MEGBECSÜLÉS

KÖLCSÖNÖS HIÁNYA, A MEGVETÉS, A BOSSZANKODÁS ÉS A HARAG, HOGY VALAMI ELVESZETT, AMIT...

(hirtelen elmegy a világítás)

MÁR SOSEM TALÁLUNK MEG.

EGYÜTT MARADUNK UGYAN ZENÉLNI, DE MI HASZNA ÍGY, A KÖLCSÖNÖS UTÁLATBAN...
MINT EGY TÖNKREMENT HÁZASSÁGBAN...

KOTTATÁROS:

(belép)

MAESTRO... NEM TUDOM MI TÖRTÉNHESETT, DE NINCS VILÁGÍTÁS...

KARMESTER:

EZT ÉN IS ÉSZREJETTEM.

KOTTATÁROS:

ÉS MOST MIT TEGYÜNK?

KARMESTER:

HOGYHOGY MIT TEGYÜNK?

A SZÜNETNEK VÉGE, A PRÓBA FOLYTATÓDIK.

KOTTATÁROS:

(hezitálva)

DE...

KARMESTER:

MENJÜNK! VILÁGÍTSON!

(zajongás, lárma, tiltakozó zenészek hangja hallatszik, egyre hangosabban, és egyre közelebből)

ÖTÖDIK JELENET

KÁOSZ-BUKÁS

(egyre növekvő zaj)

KÓRUS:

KARMESTER, KARMESTER, KI NEM ÁLLUNK!

HOGYHA MÉG VEZÉNYELSZ, FELAKASZTUNK!

KOTTATÁROS:

(próbálja lecsitítani Őket, de rögtön belátja, hogy nem lehetséges)

FIÚK! MIT CSINÁLTOK? HALLGASSATOK!

ELSŐ CSELLISTA:

MILYEN KRETÉNEK VOLTUNK, MILYEN HÜLYÉK! ENNYIT TANULTUNK, FÉL ÉLETÜNKET A KONZERVATÓRIUMBAN TÖLTÖTTÜK!

IGAZA VAN!

NINCS SZÜKSÉG TÖBBÉ KARMESTERRE, ZENÉRE, EGYELTALÁN SEMMIRE!

TÖRJÜNK ÖSSZE MINDENT, AZTÁN TEGYÜNK AZ ORRUNKBA EGY KARIKÁT! MINT A VADEMBEREK.

(Széttép néhány kottalapot.

A zenészek most már őrjöngve kiabálják a karmesterellenes jelszavakat)

ELSŐ HARSONÁS:

(a kollégái felé fordulva)

A ZENÉNEK A KÖZJÓT KÉNE SZOLGÁLNI! AMIT MINDENKI UGYANÚGY HASZNÁLHAT. OSZTÁLYKÜLÖNBSEGEK NÉLKÜL. EHELYETT ARRA HASZNÁLJÁK, HOGY MINKET KIZSÁKMÁNYOLJANAK ÉS ELHÜLYÍTSEK A NÉPET...

(a Kottatáros a Karmesterhez lép, aki a kóruslépcsőn ül, és mindenféle reakció nélkül figyel az eseményeket)

KOTTATÁROS:

(rémülten)

MAESTRO! HOGYAN TÖRTÉNHESETT EZ?

KÓRUS:

(ordítva)

KARMESTER! KARMESTER! KI NEM ÁLLUNK!

(A Tubás ordítja a karmesterellenes jelszavakat, közben az Első Harsonáshoz lép. Megragadja a karját, és lefekszenek a hárfa huzatra.)

KÓRUS:

HOGYHA MÉG VEZÉNYELSZ, FELAKASZTUNK!

ELSŐ HARSONÁS:

(a Tubáshoz)

MIT CSINÁLSZ? HÜLYE VAGY?

(a Tubás és az Első Harsonás fújtatva összeölelkeznek)

ELSŐ HARSONÁS:

DRÁGÁM! MILYEN IZZADT VAGY!

TUBÁS:

(nagy hévvel megragadja a kolléganőjét)

GYERE, CICA-MICA!

MÁSODIK HEGEDŰS:

(felszalad egy a terem falához támasztott lépcsőre és onnan ordítja a szlogent)

KARMESTER! KARMESTER! KI NEM ÁLLUNK!

(a terem falain apró repedések kezdenek megjelenni, amelyekből a vakolat pora a zenészek fejére kezd hullni)

KÓRUS:

(egymás után lassan észreveszik és felnéznek a falakra)

NÉZZÉTEK! MI EZ, AMI HULLIK ONNAN? MI TÖRTÉNIK OTT FENT? KI VAN FÖNT?

NEM ÉRTEM...

DE KI AZ? NE! ELÉG!

(új szlogen jut eszükbe)

AZ IDŐ LE VAN TELVE!

KARMESTER LE VAGY EJTVE!

(Az őrző zenészek lármázása közben az Első Hegedűs észreveszi, hogy a Második Hegedűs meghúzza a kulcsát. Dühösen hozzálép, kicsavarja a kezéből és a földre dobja. A nő feláll és megpróbálja megrúgni, de nem találja el. Ezért dühösen felmutatja felé a középső ujját.)

Egy hatalmas robaj hallatszik a termen kívülről. A zenészek egy pillanatra megállva, rémülten körülnéznek. További por és vakolatdarabok hullnak.)

ELSŐ ÜTŐS:

TERRORIZÁLT ZENEKAR! A KARMESTER MEGHAL!

KÓRUS:

(a zenészek újrakezdek skandálni dühösen a szlogent)

TERRORIZÁLT ZENEKAR! A KARMESTER MEGHAL!

NE HAGYD, HOGY ELYNYOMJANAK! HA DOLGOZOL, ÁRULÓ VAGY!

(néhány zenész bejön a terembe egy hatalmas metronómot cipelve)

ELSŐ HEGEDŰS:

ITT AZ ÚJ KARMESTER!

(A metronómot az ujjongó zenészek a feldöntött karmesteri dobogó helyére viszik, és ott egy asztalra teszik.)

KÓRUS.

ÉLJEN A METRONÓM!

METRONÓM, METRONÓM!

A ZENEKAR AUTONÓM!

(A Hárfás mögött az Első Harsonás és a Tubás szeretkeznek. Közben a Hárfás ártatlan mosollyal a teáját kortyolgatja.)

ELSŐ CSELLISTA:

(dühösen ordít)

LE A METRONÓMMAL! MI SZABJUK MEG A ZENÉT! AZ ÜTEMÉT, A JÁTÉKMÓDJÁT!

MÁSODIK ÜTŐS:

(ordít a fülsiketítő zaj közben)

VÉGE ANNAK AZ IDŐNEK, HOGY OLYAN ZENÉT JÁTSZUNK, AMELY ELLENÜNK VAN!
MOSTANTÓL MI CSINÁLJUK, MI ALAKÍTJUK!

(egy székkal a metronóm felé lép és hozzávágja)

VESZÉLYES FOGLALKOZÁS DIRIGÁLNI. NEM AKARJUK, HOGY BÁRKI DIRIGÁLJON MINKET!

HALÁL A METRONÓMRA IS!

(Féktelen viszály támad a zenészek között. Van, aki meg akarja tartani a metronómot, hogy vezényelje Őket, van, aki elutasít mindenféle külső irányítást. Hatalmas a káosz a zenekarban. Hasonlít egy pokoli rituáléra.)

KÓRUS:

ZENÉSZ, LÉGY VÉGRE SZABAD ÉS ÖNTUDATOS!

ÖNÁLLÓ, SZABAD ÉS ÖNTUDATOS!

IGEN, IGEN! SZABADSÁG! KÜZDELEM! FORRADALOM!

AZ IDŐ LE VAN TELVE! KARMESTER LE VAGY EJTVE!

TERRORIZÁLT ZENEKAR! A KARMESTER MEGHAL!

KEMÉNY KÜZDELEM! NINCSEN FÉLELEM!

DOLGOZUNK, DOLGOZUNK! HATALMAT AKARUNK!

(Egy, már szemmel is jól látható repedés keletkezik a falon, majd egy hatalmas robaj hallatszik, és a fal beszakad egy óriási, lassan lengő golyó súlya alatt. A zenekari tagokon pánik lesz úrrá.)

KÓRUS:

MINDEN ÖSSZEDŐL! MINDEN ÖSSZEDŐL!

(Rémült ordítózás a zenekar tagjai között. Futni kezdenek a terem még ép része felé, a most már egyre inkább hulló vakolat- és faldarabok között.)

A pánik első pillanatait után egy zenész a Hárfás felé lép, akit szinte teljesen betemetett a falakról hulló anyag. Néhányan odafutnak segíteni.)

ELSŐ KLARINÉTOS:

(a HÁRFÁS fölé hajolva)

...MEGHALT!

(a Hárfást néhány zenész felemeli és elviszik)

KOTTATÁROS:

(térdén, sírva)

DE MIÉRT? MIÉRT? MIÉRT TÖRTÉNT EZ?

MÁSODIK ÜTŐS:

FÉLEK!

KÓRUS:

HALOTT! HALOTT!

HATODIK JELENET

FINÁLÉ - A PRÓBA FOLYTATÁSA:

(A Karmester feláll, és a pódiumhoz lép. Körbehordozza a tekintetét a lerombolt teremben.)

KARMESTER:

(a zenészekhez fordul)

ÖNÖK ITT VANNAK. ÉN ITT VAGYOK...

MINDENKI KONCENTRÁLJON A MAGA DOLGÁRA! EZ AZ EGY, AMIT TEHETÜNK.

AKAR NEKEM VALAKI SEGÍTENI?

(nekilát helyre tenni a feldöntött pódiumot)

KÉRHETEM?

HÁRFÁS:

(kívülről)

OH!...

(Egy fiatal zenész a Karmesterhez lép, hogy segítsen neki. Lehajol, és a szemébe néz. Felállítják a dobogót.)

A zenészek békésen és rendezetten kezdenek készülődni a próba folytatásához.)

KARMESTER:

A HANGOK MEGMENTENEK MINKET. A ZENE MEGMENTI ÖNÖKET. RAGADJÁK MEG A HANGOKAT, EGYIKET A MÁSIK UTÁN... ÍGY, AHOGY A KEZEMMEL MUTATOM...

ZENÉSZEK VAGYUNK, ZENÉSZEK ÖNÖK... AZÉRT VAGYUNK ITT, HOGY PRÓBÁLJUNK...

(a zenészek elhelyezkednek a pódium előtt)

SEMMI BAJ, A PRÓBA MEGY TOVÁBB...

(készül beinteni)

KÉREM, FOGLALJÁK EL HELYÜKET...

(a Kottatáros felvette a földről a pálcát és a Karmesternek adja)

KARMESTER:

(a Kottatárosnak)

KÖSZÖNÖM.

(A színpad elsötétül. A teljes sötétségben a Karmestert hallani, aki dühösen ordít, szitkozódik németül.)

KARMESTER:

MIT MEHR KRAFT! DIESEN TROMPETEN MÜSSEN DIE TOTEN AUFWECKEN! BEI DIESEN TÖNEN KANN MAMA EINSCHLAFEN! SEID IHR MUSIKER ODER NICHT? ICH WILL EINEN TON DER FARBE DES FEUERS HAT!

(szünet)

URAIM!

DA CAPO!

VÉGE

FELHASZNÁLT IRODALOM

<http://www.giorgiobattistelli.it/en/opere/teatro-musicale/prova-dorchestra/> (2020.03.29.)

http://www.giorgiobattistelli.it/wp-content/uploads/2012/05/Prova_orchestra.pdf
(2020.03.29.)

<https://www.youtube.com/watch?v=MmgjRa4c3Ao> (2020.03.29.)

KÉP FORRÁSA

<https://www.amazon.com/Prova-Dorchestra-GIORGIO-BATTISTELLI/dp/B000YXPGMK>
(letöltve: 2020.03.28.)